

Eindrapportage Kennis op Maat Definitief versie december 2021

Algemene gegevens	
KoM-nummer	20002
Titel	De Nieuwe Hovenier Fase II
Missie / MMIP	C en D
Uitvoerende WR-instituten	WENR
Projectleider WR (naam + emailadres)	Carmen Aalbers, carmen.aalbers@wur.nl
Penvoerder (namens private partijen)	VHG
Startdatum	01-04-2022
Einddatum	31-06-2024

Kern van het KoM-project

- Doel, doelgroep, partners (*nog allemaal aan boord?*), aanpak

Doel van het project is het ontwikkelen van informatievormen, samenwerkingsmethoden en groenbeheerdiensten door groenbedrijven. Het gaat erom de groenbedrijven toe te rusten met kennismateriaal zodat deze een rol kunnen pakken in het ontwikkelen van een bredere betekenis van groen in aandachtswijken, zoals voor gezonde voeding, beweging en klimaatadaptatie. Kortom: meer integraal beheer van het groen in de stad.

Doelgroep zijn hoveniers/ groenvoorzieners, ook die in opleiding, zoals zij-instromers.

De werkaanpak bestaat uit het ontwikkelen van kennis op maat aan de hand van demonstraties in aandachtswijken. Bestaande theoretische kennis wordt vertaald naar de praktijk en aangevuld met praktijkinzichten en praktische voorbeelden. Gaandeweg de demonstraties in die wijken worden dus praktijk- en wetenschappelijke kennis gecombineerd ten behoeve van meerwaarde van de groensector in langdurig en meer integraal beheer en onderhoud van de groene infrastructuur van de stad.

Partners van het project zijn Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners (penvoerder), groenbedrijven (NLG Buitenkans - voorheen Noord Limburgs Groen, De Eijk Duurzaam Werk, Dolmans Landscaping, Weverling Groenproviders, A-Garden Groenspecialisten en T&G Groep), en Wageningen Environmental Research. De Eijk Duurzaam Werk is vanwege een aflopend demonstratieproject minder betrokken geweest in de eindfase van het project.

- Bijdrage aan de MMIP (in één korte kernachtige zin)

Het project bevordert het inzicht onder groenbedrijven en groenmedewerkers-in-opleiding in hoe zij samen met (meerdere) lokale opdrachtgevers, bewoners en studenten/leerlingen in aandachtswijken kunnen zorgen voor integraal groenbeheer, waaronder klimaatdoelen en kwaliteit leefomgeving.

Resultaat / terugblik

- Wat is er concreet opgeleverd?
  - Bijeenkomsten

- Welke producten zijn opgeleverd en waar zijn die (online) te vinden (in ieder geval GKN-link)
- Wat was het bereik en effect bij MKB-ers, studenten, etc? Zowel kwalitatief als kwantitatief.

Zes demonstratieprojecten, in Almere, Arnhem, Den Haag (2), Dordrecht en Venlo. In de demonstratieprojecten komen drie kennisthema's aan bod, van de vier thema's die in fase I zijn opgesteld: De nieuwe rol van de hovenier, Betrekken van buurtbewoners, en Samenwerken en contracten. De inhoud en het demonstratieproject voor het thema Samenwerking met onderwijs was in fase I al afgerond.

Een learning community. De partners werkten samen als een 'learning community' en wisselden met elkaar inzichten uit aan de hand van:

- Bijeenkomsten eens per twee maanden met groenbedrijven, VHG en Wageningen Environmental Research, meestal online;
- Plusbijeenkomsten twee keer per jaar, van groenbedrijven met hun opdrachtgevers (gemeenten, woningcorporaties), VHG en Wageningen Environmental Research. Deze plusbijeenkomsten werden gecombineerd met een terreinbezoek aan één van de demonstratieprojecten.

Aanvullingen op de al gedeelde kennis in De Nieuwe Hovenier fase I, op de thema's De nieuwe rol van de hovenier, Betrekken van buurtbewoners; Samenwerken en contracten, De thema's zijn, evenals in fase I, uitgewerkt aan de hand van specifieke leerdoelen en geïllustreerd met aansprekend filmmateriaal per leerdoel. Het kennismateriaal is beschikbaar gesteld op Groen Kennisnet: <https://wiki.groenkennisnet.nl/space/DNH>

Een stappenplan/stappencirkel, ontwikkeld om handvatten te geven in de verschillende procesfasen van een project waarbij de groenbedrijven betrokken kunnen zijn. De stappencirkel is te vinden op Groen Kennisnet:

<https://wiki.groenkennisnet.nl/space/DNH/556040232/De+Stappencirkel>

Presentatie en bespreking op de Vakbeurs Openbare Ruimte samen met A-Garden Groenspecialisten. Ca. 35 deelnemers.

Presentaties en bespreking op 3 regiobijeenkomsten van VHG, waarin Wageningen Research samen met een groenbedrijf de nieuwe manier van werken onder de aandacht bracht van VHG leden. Opkomst tien-tot twintigtal medewerkers/directeuren van groenbedrijven per bijeenkomst. De bespreking leidde tot enthousiaste voorbeelden van positieve werking van de benadering, maar ook tot eye opening dat er andere manieren van werken zijn dan men gewend was, en dat dit een herpositionering inhoudt van het groenbedrijf. Een van de regiobijeenkomsten was georganiseerd voor de P&O verantwoordelijken van groenbedrijven. Daar kwamen de vaardigheden (zie GKN) aan bod.

Zeven tijdschriftartikelen door en in nieuwsbrief of tijdschrift van VHG, WUR Communication Services, Stadswerk, Stad en Groen, Tuin&Landschap, De Hovenier, en Vakblad Groen.

- Succes story (of ervaring) vanuit perspectief van een vertegenwoordiger van de doelgroep. De KoM-projectleider mag zelf een verhaal aanleveren (bv. omdat het al gemaakt is in het kader van het KoM-project) of de projectleider levert de naam van een vertegenwoordiger van de doelgroep, die kan illustreren wat in zijn of haar bedrijf is veranderd a.g.v. het KoM-project. Het programmateam van KoM benadert dan die persoon voor een interview.
  - **Successtory:** in Den Haag werken verschillende partijen samen aan het project De Gaarde. Groenbedrijf T&G Groep deed al jarenlang het onderhoud bij deze locatie van woningcorporatie Haag Wonen. Er stond een grote renovatie op de planning, daarbij is gekozen voor een nieuwe aanpak. Er werd een 'Tuinteam' opgezet, waarbij verschillende partijen waaronder T&G, Haag Wonen en Urban Sync (social designer), vanaf het begin intensief samenwerken. Doordat alle partijen vanaf het begin betrokken zijn en meedenken, kan de expertise van de verschillende partijen goed benut worden. Ook worden de bewoners al meegenomen in het proces, waardoor ze merken dat er van alles gebeurt, en hun eigen ideeën kunnen delen. Zo kan er geëxperimenteerd worden wat wel en niet fijn is, en kunnen de gezamenlijke buitenruimtes zo ingericht worden dat ze aansluiten op behoeftes van de bewoners (zie film).

Reflectie

KoM is bedoeld om onderzoeksresultaten door te vertalen naar handelingsperspectief voor (toekomstige) MKB-ers.

- Wat werkte goed en wat werkte minder? Vanuit perspectief van de doelgroep en vanuit perspectief WR.
  - Hoe functioneerde het consortium? Positieve punten en leerpunten.
    - Over het algemeen genomen functioneerde het consortium goed. Er werd veel met elkaar gedeeld en uitgewisseld in de verschillende bijeenkomsten, hierdoor konden veel uitdagingen besproken worden, en suggesties voor verbetering van de werkpraktijk van de hovenier en van het kennismateriaal met elkaar gedeeld worden.
    - Ook de Plusbijeenkomsten bleken een waardevolle toevoeging aan het project, omdat hierbij ook de opdrachtgevers van de groenbedrijven met elkaar en met de verschillende groenbedrijven in gesprek konden komen.
    - Het is belangrijk om balans te kunnen houden in de bijdragen die de bedrijven leveren. Een zekere vertrouwensband is nodig om open met elkaar in gesprek te gaan over kansen en uitdagingen van de eigen onderneming, daarvoor is ook een min of meer gelijke inzet nodig. Dit kan soms een uitdaging vormen.
  - Welke (kennis)producten scoorden goed qua bereik, welke minder? Waardoor komt dat?
    - Op de wiki werden de pagina's met de hoofdthema's vaker bezocht dan die van de subthema's, waarschijnlijk omdat niet iedereen doorklikte naar de subthema's. Het thema 'De nieuwe rol van de hovenier' werd vaker bezocht dan de andere hoofdthema's.
    - Lastig dat niet goed te achterhalen is wie de gebruikers van GKN De Nieuwe Hovenier waren. Google Analytics toont slechts geografisch gebied van herkomst. Daarmee blijft het gissen of de doelgroepen bereikt werden en het materiaal gelezen of bekeken hebben.

- Is er samengewerkt met het onderwijs? Hoe werkte de samenwerking met het onderwijs?
  - We hebben een docent van de HAS Hogeschool gevraagd om feedback te geven op de stukken voor het thema Samenwerken met groen onderwijs, voordat het op Groen Kennisnet gezet zou worden. Dit hielp ons om met ons kennismateriaal beter aan te sluiten op de onderwijspraktijk.
  - De VHG onderwijsspecialist is gevraagd om de komende vijf jaren het kennismateriaal elk jaar onder de aandacht te brengen tijdens de onderwijsdag van de VHG. Tijdens die dag in oktober komen MBO en HBO docenten en VHG samen.

- Zijn er suggesties voor verbetering van de huidige KoM-regeling?
  - De regeling is goed werkbaar. Wel zou er wat bredere bekendheid aan de regeling gegeven mogen worden onder WR onderzoekers zodat de Science for Impact van (nog verder) toeneemt. Dan zal het budget waarschijnlijk wel vergroot moeten worden omdat er dan waarschijnlijk meer aanvragen binnen komen.

- Tips & tricks en Do & Don'ts voor volgende KoM-projecten.

Financiën over totale looptijd

Projectfinanciering (EXCL BTW in €)	begroot	realisatie	Realisatie-%	Cofin %
	totaal	totaal		
Totaal bijdrage bedrijven <i>in kind</i>	€70480	€ 73455	104%	
Totaal bijdrage bedrijven <i>in cash</i>	€	€	....%	....%
Bijdrage publieke financiering (WR capaciteit)	€ 140000	€ 140000	100%	66%
TOTAAL (excl. BTW)	€ 210480	€ 213455	101%	

Eindrapportage toesturen aan kennisopmaat@wur.nl uiterlijk 2 maanden na afronding van het project.

NB: de rapportages worden online beschikbaar via de KIA-, GKN- en Kennisonline websites